

Introduktion

Validering av individers kunskap och kompetens blir en allt viktigare fråga i den ekonomiska och sociala utvecklingen i Europa. Det nya kunskapseuropa utvecklats och lanserat genom Lissabonstrategin, främjar validering av kunskap förvärvad på informellt sätt syftande till att höja kompetensnivån, livskvaliteten och tillträdet till fler och bättre arbeten. För närvarande finns en rik variation av goda exempel på validering och av nationella valideringssystem med goda resultat.

Ett problem i det nuvarande valideringsarbetet är att ett stort antal privata och offentliga system lever sida vid sida utan att några länkar finns mellan dem. Detta kan leda till problem, framför allt för individen, och det är därför viktigt att sätta upp allmänna riktlinjer för genomförande och kvalitetssäkring. Genom dessa kan ömsesidigt erkännande mellan olika systems metod och resultat försäkras.

Nästan alla som sysslar med validering utvecklar likartade steg i sin process. I de flesta fall finns det emellertid inte något gemensamt sätt att mäta kvaliteten i processen. Detta leder ofta till ett ömsesidigt ifrågasättande av valideringsresultatet, vilket kräver ett strukturerat system som garanterar de grundläggande europeiska valideringsprinciperna såsom transparens, rättvisa, integritet och ömsesidigt förtroende.

Målet för framtagandet av de gemensamma riktlinjerna är att kunna ställa upp europeiska valideringsprinciper knutna till kvalitetsindikatorer som är applicerbara på de olika stegen i valideringsprocessen. Detta skulle kunna göra det möjligt för alla initiativtagare och ledare för valideringsarbetet att själva utvärdera, följa upp, övervaka och omvärdera den egna valideringsprocessen och genomförandet.

Förklaringar till tabellen: Kvalitetskriterier för validering

KOLUMN 1:

Allmänna europeiska principer och dess definitioner

I den första kolumnen beskrivs fem av de sex allmänna europeiska principerna för validering. De sex principerna är:

1. Syftet med validering
2. Individuella rättigheter
3. Aktörernas förpliktelser
4. Tillit och förtroende
5. Objektivitet
6. Trovärdighet och legitimitet

I ett senare dokument (18 maj 2004) skrivs bara fyra principer in:

- Individuella rättigheter
- Aktörernas förpliktelser
- Tillit och förtroende
- Trovärdighet och legitimitet

I detta dokument diskuteras endast fem principer då den tredje principen, *Aktörernas förpliktelser*, kombineras med den sjätte principen, *Trovärdighet och legitimitet*.

Projektgruppen anser att de sex principerna är mer klagörande än de förenklade fyra. De sex principerna är mer lättigenkännliga och jämförbara.

KOLUMN 2:

Kvalitetskriterier för validering av informell kunskap

I denna kolumn finns en eller fler kvalitetskriterier formulerade för varje princip.

KOLUMN 3:

Checklista för kvalitetsbedömning/mätbara indikatorer

Den tredje kolumnen förklarar kvalitetskriterierna med mer konkreta indikatorer, på sådant sätt som dessa standarder används praktiskt.

KOLUMN 4:

Typ av dokumentation

För varje indikator ges ett exempel på hur möjlig dokumentation kan ske.

Ordningsföljd

Kvalitetskriterierna är uppställda efter de ursprungliga sex gemensamma europeiska principerna. För varje princip är ett antal kriterier formulerade och slumpmässigt uppställda. Mellan de olika kriterierna finns ingen rangordning. Varje kvalitetskriterie är lika viktig och ska beaktas.

Typ av dokumentation

Förklaring till dokumentnamn i tabellen nedan.

Dokumentnamn	Kategori	Exempel
	Tryckblad/ informationsdokument	Broschyrer, häften, affischer, webbsidor, etc.
	Tekniska dokument	Handbok, processbeskrivning, anvisningar, pedagogiska redskap, ordlista, inledande samtal, värderingsinstrument, kunskapstest, samtal, etc.
	Handlingsplan	Mål och uppdrag, värden, utvärderingsplan, utvärderingsrapport, utvärderingsprotokoll, individuell plan, policyplan, valideringspolicyplan, etc.
	Observationsdokument	Intervjuhandledning, utvärderingshandledning, grafik, etc.
	Standarddokument	Träningskriterier, jobbprofil, kvalitetskriterier, beskrivning av alla ingående moment i valideringsprocessen
	Organisationskriterier	Organogram, flödesschema, rutiner, lista på intressenter, avtal mellan olika intressenter, kontrakt och avtal, etc.
	Kompetens-/ behörighetsdokument	Kompetensprofil på utvärderaren, kompetensprofil på vägledaren
	Individuella dokument	Portfolio, bedömningsverktyg, personlig utvecklingsplan, Europass, etc.
	Övriga dokument	Lagstiftning, dokument för en oberoende överklagningsinstans

Riktlinjer och kvalitetskriterier för validering

1. Allmänna europeiska principer och dess funktioner ¹	2. Kvalitetskriterier ² för validering ³ av informell kunskap	3. Checklista för kvalitetsbedömning / mätbara indikatorer ⁴	4. Typ av dokumentation
1. Syftet med valideringen			
	1.1 Målet för valideringsprocessen är tydligt beskrivet och känt	<ul style="list-style-type: none"> • Är målet med validering tydligt? (tex är slutresultatet klargjort?) • Är ändamålet med valideringen identifiering eller certifiering? • Är processen relaterad till en pågående inlärningsprocess, stödjande en karriärutveckling eller en personlig utveckling? • Är syftet med valideringen klart/tydligt formulerad i dokumentet? • Är valideringsprocessens omfattning klart beskriven? 	 <p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förklarande dokument med ordlista • Policyplan för validering
	1.2 Valideringsprocessen ingår i organisationen	<ul style="list-style-type: none"> • Är valideringsprocessen en del i den operationella strukturen? • Är den grundläggande strukturen för valideringsprocessen etablerad? • Är valideringsprocessen känd inom hela organisationen? 	 <p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Policyplaner • Broschyrer • Antagningsintervjuer • Utvärderingssamtal • Övriga dokument som visar hur validering ingår i organisationen

1. Allmänna europeiska principer och dess funktioner ¹	2. Kvalitetskriterier ² för validering ³ av informell kunskap	3. Checklista för kvalitetsbedömning / mätbara indikatorer ⁴	4. Typ av dokumentation
2. Individuella rättigheter			
	2.1 Individen fattar i princip själv beslutet om att delta i en valideringsprocess	<ul style="list-style-type: none"> • Är individen informerad om valideringsprocessen? 	
	2.2 Varje kandidat erhåller information, vägledning och rådgivning inför valideringsprocessen	<ul style="list-style-type: none"> • Är en orientering och en genomgång av valideringen en del av processen? • Är det tydliggjort vem som är ansvarig för denna orientering och genomgång? • Är orienteringen och genomgången riktad till alla som är involverade i processen? • Är deltagarna informerade om dispositionen/arrangemanget av utvärderingen? • Får individen stöd och hjälp i upprättandet av en personlig utvecklingsplan? 	 <p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En tydlig beskrivning av valideringsprocessen • Arbetsbeskrivningar på alla funktioner som ingår i valideringen
	2.3 Valideringsprocessen är tillgänglig för så många som möjligt utan undantag (geografiskt, socialt, ekonomiskt, språk-mässigt, kön)	<ul style="list-style-type: none"> • Är tillgängligheten till validering etablerad? 	
	2.4 Rätt att överklaga resultatet finns	<ul style="list-style-type: none"> • Finns rätten till att överklaga? • Är deltagaren informerad om sina rättigheter innan processen startar? 	
	2.5 Policy om äganderätt och integritet är etablerat	<ul style="list-style-type: none"> • Är resultatet från valideringen individens egendom? • Blir individen tillfrågad i de fall som resultatet används på ett olämpligt sätt? 	

RIKTLINJER OCH KVALITETSKRITERIER

1. Allmänna europeiska principer och dess funktioner ¹	2. Kvalitetskriterier ² för validering ³ av informell kunskap	3. Checklista för kvalitetsbedömning / mätbara indikatorer ⁴	4. Typ av dokumentation
3. Tillit och förtroende			
	3.1 De olika stegen i valideringsprocessen är tydligt och noggrant beskrivna	<ul style="list-style-type: none"> • Är varje moment i processen beskrivet? • Är varje aktör i de olika momenten kända? • Är varje aktörs uppgift och ansvar beskrivet? • Är det tilltänkta bestämda målet för varje moment bestämt? 	
	3.2 Bedömnings-/värderingsprocessens tillförlitlighet	<ul style="list-style-type: none"> • Finns det en etablerad utvärderings- och valideringsprocess? • Följer utvärderingen den etablerade processen? • Överensstämmer behandlingen och publiceringen av resultatet med valideringsprocessen? 	
	3.3 Utvärderingsresultatet är tillförlitligt	<ul style="list-style-type: none"> • Överensstämmer utvärderingsresultatet med standard (behörighet, examen etc)? • Får deltagaren en tydlig och differentierad rapport och feedback på sina framgångar och resultat? 	 <p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Godkänt/erkänt resultat • Allmänt accepterat
	3.4 Bedömningsverktyg används för att optimera värderingen	<ul style="list-style-type: none"> • Är målet för varje utvärderings-/bedömningsinstrument fastställt? • Är det angivet/tydliggjort för varje utvärderingsinstrument om vilken specifik kompetens som mäts? • Är det angivet för varje instrument hur stor vikt som utvärderingen tillmäs i valideringsprocessen? 	 <p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvärderingsinstrument, exempelvis kunskapstest, samtal, portfolio

1. Allmänna europeiska principer och dess funktioner ¹	2. Kvalitetskriterier ² för validering ³ av informell kunskap	3. Checklista för kvalitetsbedömning / mätbara indikatorer ⁴	4. Typ av dokumentation
3. Tillit och förtroende			
	3.5 Mått har vidtagits för att optimera tillförlitligheten/reliabiliteten av bedömningen	<ul style="list-style-type: none"> • Kommer bedömningsinstrumenten som helhet att ge balans mellan äkthet och trovärdighet • Är kriterier för bedömning specificerade för varje utvärderingsinstrument? • Är motiveringen för hur bedömningen ska göras bestämd i förväg för varje utvärderingsinstrument? 	
	3.6 Själva bedömningen är tydlig för deltagaren	<ul style="list-style-type: none"> • Är varje utvärdering grundad på bevis och finns den dokumenterad i skrift? • Avslutas valideringsprocessen med utvärdering tillsammans med den validerade? • Dokumenteras slutdiskussionen? 	 <p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Individuell utvecklingsplan • Portfolio • Utvärderingsrapport

RIKTLINJER OCH KVALITETSKRITERIER

1. Allmänna europeiska principer och dess funktioner ¹	2. Kvalitetskriterier ² för validering ³ av informell kunskap	3. Checklista för kvalitetsbedömning / mätbara indikatorer ⁴	4. Typ av dokumentation
4. Objektivitet			
	4.1 Bedömarens kompetens	<ul style="list-style-type: none"> • Har bedömaren rätt kompetens för utvärderingen? • Har bedömaren kommunikativ kompetens? • Har bedömaren ett reellt intresse för sin uppgift? • Har bedömaren en positiv attityd till validering? • Har bedömaren yrkes- och professionell kunskap och erfarenhet? • Har bedömaren samarbetskompetens? 	 <p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lämplig utbildning för valideringsarbete • Code of conduct • Certifikat/diplom
	4.2 Vägledarens kompetens	<ul style="list-style-type: none"> • Har vägledaren kommunikativ förmåga? • Har vägledaren yrkes- och professionell kunskap och erfarenhet inom området? • Har vägledaren en positiv attityd? • Har vägledaren ett reellt intresse för sin uppgift? • Har vägledaren handlednings-, rådgivnings- och orienteringsfärdigheter? 	 <p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yrkeserfarenhet • Adekvat utbildning för utvärderare • Kompetensprofil (läs: Reference guide for APL assessors and advisors (EVTA)) • Yrkesetik • Certifikat/diplom
	4.3 Säkerhetsställande av den professionella nivån på de inblandade aktörerna	<ul style="list-style-type: none"> • Är det fastställt vem som har ansvaret för kvaliteten på utvärderarens kompetens? • Är det fastställt vem som har ansvaret för kvaliteten på vägledarens kompetens? • Är det fastställt vem som ansvarar för de deltagande värderarnas profession och funktion? 	

1. Allmänna europeiska principer och dess funktioner ¹	2. Kvalitetskriterier ² för validering ³ av informell kunskap	3. Checklista för kvalitetsbedömning / mätbara indikatorer ⁴	4. Typ av dokumentation
5. Trovärdighet och legitimitet			
	5.1 Relevanta aktörer deltar	<ul style="list-style-type: none"> • Är relevanta aktörer engagerade i utveckling, implementering och finansiering? • Är verkligen alla aktörer involverade? 	 <p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lista över intressenter • Avtal • Överenskommelser mellan olika intressenter • Lagstiftning
	5.2 En återkommande utvärdering av processen görs	<ul style="list-style-type: none"> • Görs en återkommande kvantitativ utvärdering bland de inblandade parterna? • Är både valideringsresultatet och valideringsprocessen del av själva valideringen? • Finns en effektiv analys som del av valideringen? • Förbättrings-/förändringspolicys baseras på tidigare utvärderingar 	
	5.3 En referensram etableras	<ul style="list-style-type: none"> • Är en mätnorm anpassad till syftet med valideringen vald? • Sker utvärderingen av resultatet fortlöpande? 	
	5.4 Valideringsprocessen är offentlig	<ul style="list-style-type: none"> • Är alla policydokument offentliga? • Är allt i överensstämmelse med PuL? • Är de återkommande utvärderingarna av processen offentliga? 	

Fotnot:

¹ Gemensamma europeiska principer 18 maj 2004

² KCE standards, Quality Centre for Examination, Nederländerna

³ Termen validering används på olika sätt i medlemsstaterna. För en del används termen på ett mer övergripande sätt och omfattar både identifiering såväl som utvärdering av icke-formellt och informellt lärande.

⁴ CITO, General code of conduct for PLAR procedures

Varför Euroval?

Euroval, ett Leonardofinansierat EU-projekt, har haft som mål att arbeta fram gemensamma riktlinjer för kvalitetsbedömning av valideringssystem. Riktlinjer för att garantera att alla arbetar med ett synsätt inriktat på individens bästa och enligt de europeiska rekommendationerna rörande validering.

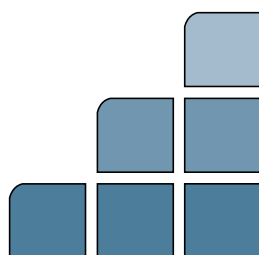
Vill du veta mer? Kontakta oss!

Eva Johansson,

E-post: eva.johansson@cfl.se

Telefon: 011-24 04 92

www.cfl.se

NATIONELLT CENTRUM FÖR
FLEXIBELT LÄRANDE

